

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 41. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992360165312.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Der er Bebudelsens og den uklare Uros Higen i Werther. Uhyre Omvæltninger ligger mellem ham og den næste store franske Type, René. I René er Bebudelsens Poesi afløst af Skuffelsens. I stedet for Utilfredsheden før de store Sammenbrud er traadt Utilfredsstillelsen efter. Alle hine Kæmpe-Omvæltninger havde ikke formaaet at bringe Menneskeandens Krav og de ydre Forhold i Samklang med hinanden. Kampen for den Enkeltes Menneskeret syntes kun at ville føre til nye Magthaveres Voldsherredømme. Saa møder vi da paany i Literaturen Tidsalderens unge Mand. Hvor er han forandret! Al Friskhed er veget fra hans Lød, al Barnlighed veget fra hans Sind; hans Pande er rynket, hans Liv er ørkesløst, hans Haand er knyttet. Udstødt af et Samfund, som han forbander, fordi han ikke i det kan finde sin Plads, ser vi ham flakke om i den nye Verden, i Urskovene blandt vilde Folkestammer. Et nyt Element er indtraadt i hans Sjæl, som ikke fandtes i Werthers: Melankolien. Atter og atter kommer Werther netop tilbage til, at Intet er ham en saadan Pest som ondt Lune og Mismod; Werther er ulykkelig, men ikke melankolsk. René derimod er fortabt i en ørkesløs Kval, hvorover han ikke kan blive Herre. Han er tungsindig og Menneskehader. Han danner Overgangen fra Goethes Werther til Byron's Giaur og Korsar.